

[Arbejdsministeren.]

to grupper i 1965 var 55.500 og 29.000 — det vil altså sige en stigning for de faglærte på 10 pct. og for de ikke-faglærte på over 60 pct. Disse tal viser altså, synes jeg, en klar forskydning i retning af øget anvendelse af ikke-faglært arbejdskraft inden for byggefagene.

Den periode, jeg har omtalt — altså fra 1958 til 1965 — har samtidig været præget af en væsentlig stigning i byggefagenes produktivitet. Lad mig nævne, at antallet af beskæftigede pr. million kroner bruttoinvestering i nybyggeri opgjort i faste priser udgjorde i 1958 27, i 1960 23, i 1963 21 og i 1965 17. En af årsagerne til denne stigende arbejdsproduktivitet er montagebyggeriets tiltagende omfang, idet forholdet er det, at arbejdskraftforbruget ved opførelse af en lejlighed i montagebyggeri kun udgør $\frac{1}{3}$ af arbejdskraftforbruget ved opførelse af en lejlighed i muret etagebyggeri. Om forholdet mellem traditionelt byggeri og montagebyggeri kan jeg i øvrigt oplyse, at i 1960 var kun 5 pct. af boligbyggeriet montagebyggeri, medens i 1965 ca. 20 pct. af boligbyggeriet blev udført som montagebyggeri, og i år formodes montagebyggeriets andel at blive endnu større.

Den udvikling, jeg har redegjort for, har samtidig medført, at håndværkerudgifterne i den del af det sociale etagebyggeri, der udføres som montagebyggeri, gennem de sidste år er steget væsentligt mindre end byggeomkostningsindekset.

Endelig vil jeg gerne fremhæve, at den udvikling, jeg har omtalt, yderligere er blevet forstærket af den høje beskæftigelse, der har præget arbejdsmarkedet i de senere år. Ledighedsprocenten blandt arbejdsløshedsforsikrede arbejdere, der i gennemsnit for året 1960 var 4,3 pct., var i 1964 faldet til 2,5 pct. og i 1965 til 2 pct. Det forekommer mig, at denne meget lave ledighed i sig selv er udtryk for, at der ikke findes arbejdskraft, der på grund af manglende bevægelighed på arbejdsmarkedet bliver hindret i at opnå beskæftigelse i eller at overgå til anden beskæftigelse. Må jeg i denne forbindelse minde om, at også en stærk bevægelighed kan indebære problemer for erhvervslivet. Jeg mindes i hvert fald, at regeringen har været udsat for kraftige

anmodninger om bistand, da mange slagteriarbejdere i en periode havde forladt slagterierne for at tage beskæftigelse i bygge- og anlægssektoren.

Til slut vil jeg gerne pege på et særligt, men efter min mening ikke uvæsentligt aspekt af denne sag: Den frihed, arbejdsmarkedets organisationer hidtil har haft til selv at regulere disse forhold, er i nøje overensstemmelse med reglerne i ILO-konventionen af 1948 om foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig, som dette folketing ratificerede i 1951. I denne konventions artikel 3 udtales det, at „arbejder- og arbejdsgiverorganisationer er berettiget til selv at udarbejde deres love og bestemmelser, til i fuld frihed at vælge deres repræsentanter, til at ordne deres administration og virksomhed samt til at udforme deres programmer“. I artiklen siges det videre, at „offentlige myndigheder skal afholde sig fra enhver indblanding, som kan begrænse denne ret eller som kan hæmme organisationerne i deres lovlige udøvelse heraf“. I konventionens artikel 8, der omhandler spørgsmålet om forholdet mellem den nationale lovgivning og de ved konventionen hjemlede rettigheder, fastsættes det yderligere, at den nationale lovgivning ikke må svække de ved konventionen hjemlede garantier og ej heller må anvendes på en sådan måde, at disse garantier forringes. Jeg tror derfor ikke, at det foreliggende lovforslag vil kunne gennemføres, uden at man kommer i strid med denne konvention.

Som jeg tidligere har sagt, er regeringen af den opfattelse, at det foreliggende lovforslag ikke er egnet til at fremme den bevægelighed på arbejdsmarkedet, som ligger forslagsstillerne så stærkt på sinde, og som også indgår som et vigtigt led i regeringens arbejdsmarkedspolitik. Vi mener, at en yderligere indsats bedre kan ske dels gennem en videreførelse af organisationernes egne bestræbelser for at smidiggøre forholdene, dels gennem en yderligere udvikling og udbygning af uddannelsessystemet. Jeg er imidlertid helt indstillet på en nærmere drøftelse af lovforslaget og dets konsekvenser i et udvalg og skal for mit vedkommende tilsige min medvirken til en saglig drøftelse af problemerne i et sådant udvalg.